

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamajame procese)?

Jeigu nukentėjote nuo nusikaltimo ir patyrėte žalą, nepriklausomai nuo baudžiamojo proceso galite reikalauti atlyginti žalą ir sumokėti kompensaciją už patirtą skausmą ir kančią, pareikšdami ieškinį civiliniame teisme. Žalos atlyginimo galite reikalauti ir pateikdami civilinį ieškinį baudžiamajame procese. Jeigu teismas nuosprendžiu konfiskavo per nusikaltimą pagrobtą turtą, kurio dydis atitinka jums padarytą turtinę žalą, galite jį arba lygiavertę pinigų sumą atgauti iš prokuratūros.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Sprendimai dėl civilinio ieškinio baudžiamajame procese ir per tokį procesą sudarytos taikos sutartys, kaip ir civiliniame procese priimti teismo sprendimai ir sudarytos taikos sutartys, gali būti vykdomi pagal bendrąsias vykdymo taisykles. Vykdomo veiksmai atliekami remiantis vykdytina sprendimo arba sudarytos sutarties kopija, kurią išduoda baudžiamojo teismo kancleris.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Įstatyme nenumatyta, kad valstybė iš anksto sumoka kompensaciją, kurią turi sumokėti nuteistasis.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Pagrindiniai principai

Jei nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo Vokietijoje ir dėl to buvo padaryta žala jūsų sveikatai, galite turėti teisę į kompensaciją nukentėjusiesiems.

Tai taikoma ir tuo atveju, jei esate dėl tokio smurtinio nusikaltimo mirusio išlaikytojo netekęs asmuo.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. atgaline data užsienio piliečiai taip pat gali gauti tokią pačią kompensaciją kaip ir nukentėjusieji Vokietijos piliečiai.

Nuo 2009 m. pagal Žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms įstatymą (vok. *Opferentschädigungsgesetz*, OEG) Vokietijoje gyvenantys asmenys gali gauti išmokas, net jei smurtinis nusikaltimas padarytas ne Vokietijoje.

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Už smurtinį nusikaltimą – tyčinį, neteisėtą asmens užpuolimą (pvz., sužalojimą, seksualinę prievartą, teroristinį išpuolį, nužudymą, nunuodijimą, padegimą).

Kokia kompensacija teikiama?

Kompensacija mokama ne tik už visą žalą sveikatai (fizinę ir psichologinę), bet ir už ekonomines žalos sveikatai

pasekmes.

Kompensacijos apimtis ir dydis yra nustatyti Federaliniame paramos įstatyme (vok. *Bundesversorgungsgesetz*). Visų pirma tai yra:

- Terapija ir gydymas
- Pagalbinės priemonės (pvz., protezas, dantų protezai, neįgaliųjų vežimėliai)
- Kompensacija nukentėjusioms šalims ir išlaikančiojo netekusiems asmenims
- Laidojimo pašalpos ir išmokos mirties atveju
- Papildoma socialinė parama asmeniui patekus į sunkią finansinę padėtį (pvz., pagalba užtikrinant sveikatos priežiūrą, papildoma parama pragyvenimui užtikrinti).

Tačiau žala nuosavybei ir turtinė žala neatlyginama. Pagal OEG nemokama kompensacija už patirtą skausmą ir kančias. Vokietijoje gyvenantiems asmenims, nukentėjusiems nuo smurtinio nusikaltimo užsienyje, taip pat mokama kompensacija, tačiau kiek mažesnė.

Kaip ir kur teikiamas prašymas?

Valstybės kompensacijos galite prašyti be konkrečių formalumų arba užpildydami prašymo formą. Prašymų pateikimo termino nustatyta nėra. Tačiau kompensaciją paprastai galite gauti tik nuo tos dienos, kai pateikiate prašymą.

Prašymą galite pateikti federalinės žemės, kurioje yra jūsų gyvenamoji vieta, socialinės rūpybos tarnybai.

Jeigu negyvenate Vokietijoje ir nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo Vokietijoje, prašymą galite pateikti federalinės žemės, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, socialinės rūpybos tarnybai.

Paprastai, jeigu prašote valstybės kompensacijos, privalote dalyvauti kompensavimo procese. Tai reiškia, kad turite padėti išaiškinti bylos faktus. Vadinasi, turite pranešti apie nusikaltimą. Tam tikrais atvejais pranešti gali būti neprivaloma.

Jums nereikia laukti tyrimo ar baudžiamojo proceso baigties.

Daugiau svarbios informacijos apie valstybės kompensaciją galima rasti [čia](#) :

[BMAS – Kompensacija nukentėjusiems \(vokiečių k.\)](#)

[BMAS – Kompensacija nukentėjusiems \(anglų k.\)](#)

Ar turiu teisę į kompensaciją, jeigu nusikaltimo vykdytojas nuteisiamas?

Valstybės kompensacija gali būti suteikiama neatsižvelgiant į tyrimą arba į tai, ar nusikalstamą veiką padaręs asmuo buvo nuteistas. Tam, kad būtų galima gauti valstybės kompensaciją, paprastai nereikia laukti baudžiamojo proceso pabaigos. Kompetentingos kompensavimo institucijos priima nepriklausomą sprendimą dėl prašymo skirti valstybės kompensaciją.

Jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo nuteisiamas, baudžiamajame procese kompensacija gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu kaltinamasis nėra išteisinamasis arba procesas nėra nutraukiamas dėl to, kad trūksta įrodymų; kompensacija skiriama mažiau sunkių nusikaltimų atveju, kai teismo procesas nutraukiamas, bet nustatomi įpareigojimai ir nurodymai. Šiuo atveju prokuroras arba teismas gali nustatyti, kad jums, kaip sužalotajam asmeniui, turi būti atlyginta žala, t. y. sumokėta finansinė kompensacija už patirtą žalą arba už patirtą skausmą ir kančias, o atlyginus visą žalą byla galutinai nutraukiama. Tačiau teisės į tokią kompensaciją jūs, kaip sužalotas asmuo, neturite.

Civiliniame procese teismas nėra saistomas baudžiamojo teismo sprendimo, vadinasi ir išteisinamojo nuosprendžio. Civilinių bylų teismas savarankiškai nagrinėja, ar įvykdytos reikalaujamo žalos atlyginimo arba kompensacijos už patirtą skausmą ir kančių sąlygos.

Ar turiu teisę į skubią išmoką, kol laikiu sprendimo dėl mano pateikto ieškinio dėl kompensavimo?

Ne, prieš teismui priimant galutinį sprendimą baudžiamajame ar civiliniame procese nėra teisės gauti avansu kompensuojamos žalos sumą (vok. *Vorschuss*).

Kalbant apie valstybės kompensaciją, nėra numatyta teisės gauti avansu grynaisiais kompensuojamos žalos sumą. Tačiau tam tikrais atvejais pagal valstybės kompensacijos prašymo procedūrą galite gauti valstybės kompensaciją už terapiją ir gydymą arba trumpalaikį gydymą psichologinių traumų centre dar prieš kompetentingai institucijai priimant galutinį sprendimą.

■ Paskutinis naujinimas: 17/06/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.